

## بررسی تاثیر مشاوره های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران

مجید فتاحی<sup>۱\*</sup>، نوشین سادات صدیقی<sup>۲</sup>، علی نصریان<sup>۳</sup>

۱- استادیار، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ساری، ایران Majid.Fattahi59@gmail.com

۲- دانشجوی دکتری، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ساری، ایران Nooshin.Sedighi67@gmail.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ساری، ایران

### خلاصه

امروزه نهادهای عمومی غیردولتی که به منظور حمایت از اقشار آسیب پذیر جامعه به وجود آمده اند، نقش زیادی در ایجاد تحرک، حمایت، شکل گیری و حتی کمک مالی برای فعالیت های تجاری کارآفرینانه سودمند برای فقرا و مستضعفین داشته و در شکل گیری کارآفرینی اجتماعی تأثیر گذارند. کمیته امداد امام خمینی (ره)، از جمله نهادهایی است که در زمینه کارآفرینی اجتماعی نقش مهمی ایفا می کند. هدف پژوهش حاضر، بررسی تاثیر مشاوره های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران می باشد. پژوهش حاضر از لحاظ نوع هدف، جزو پژوهش های کاربردی و از نظر نوع روش یک پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی می باشد. جامعه آماری پژوهش، کلیه مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران در سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ به تعداد ۸۶۹ نفر می باشند و با توجه به تعداد جامعه آماری، از طریق جدول کرجسی و مورگان جامعه آماری برابر با ۲۶۵ نفر بوده است. روش نمونه گیری از نوع روش طبقه بندی می باشد. جهت جمع آوری اطلاعات از دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسشنامه مشاوره شغلی، نگرش کارآفرینانه و عملکرد کارآفرینان می باشد. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات، از نرم افزار Lisrel استفاده شده است. نتایج بدست آمده حاکی از آن بوده است، مشاوره های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران تاثیرگذار است. تاثیر مشاوره های شغلی بر نگرش و عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران به لحاظ رتبه بندی متفاوت است و باید بیش از پیش بر مشاوره های شغلی برای کارایی و اثربخشی بیشتر کسب و کارها متمرکز بود.

**کلمات کلیدی:** مشاوره های شغلی، نگرش کارآفرینان، عملکرد کارآفرینان، کمیته امداد امام خمینی (ره)

## ۱. مقدمه

امروزه نهادهای عمومی غیردولتی که به منظور حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه به وجود آمده‌اند، نقش زیادی در ایجاد تحرک، حمایت، شکل‌گیری و حتی کمک مالی برای فعالیت‌های تجاری کارآفرینانه سودمند برای فقرا و مستضعفین دارند و در شکل‌گیری کارآفرینی اجتماعی تأثیرگذارند. کمیته امداد امام خمینی (ره)، از جمله نهادهایی است که در زمینه کارآفرینی اجتماعی نقش مهمی ایفا می‌کند. این نهاد به عنوان یک نهاد عمومی که برای یاری نمودن محرومان، مستضعفان و امداد درمندگان و آسیب‌دیدگان ایجاد شده، اهدافی چون کمک به خوداشتغالی در قالب طرح‌های اشتغال‌زایی و خودکفایی را دنبال می‌کند (باقری، ۱۳۹۷: ۵۲). در واقع، یکی از فعالیت‌های اساسی کمیته امداد امام خمینی (ره)، انجام فعالیت‌هایی است که ایجاد اشتغال منجر می‌شود (جلیلیان و محمدی، ۱۴۰۱: ۱۲۵). در این راستا، کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران بر اساس آمارهای موجود در سال گذشته، این نهاد توانسته است موفقیت قابل توجهی در اشتغال و کارآفرینی مددجویان و نیازمندان جویای شغل در استان مازندران با پرداخت وام‌های اشتغال‌زایی داشته باشد. لذا سهم مهمی در ایجاد اشتغال و زدودن فقر و بیکاری در جامعه را داراست. با این حال، در کنار تمرکز بر اشتغال از سوی این نهاد انقلابی، آموزش و ارائه مشاوره‌های شغلی نیز به شدت مورد توجه مسئولان مربوطه قرار داشته است. چرا که با آموزش یا ارائه مشاوره‌های صحیح و اثربخش می‌توان بیشتر به موفقیت اشتغال‌های ایجاد شده امیدوار بود. بر این اساس، در سال‌های گذشته، مشاوره‌های شغلی به مددجویان به طور خاص مورد توجه قرار داشته است و تلاش‌های فراوانی انجام شده تا بتوان ضمن هدایت مددجویان برای ایجاد کسب و کار، راهنمایی‌ها و مشاوره‌های لازم به کارآفرینانی که از طریق این نهاد به اشتغال پرداخته‌اند، صورت گیرد. مشاوره، دو دسته اطلاعات را مورد بررسی قرار می‌دهد: یک دسته اطلاعات مربوط به مشاغل و دسته دیگر اطلاعات مربوط به ویژگی‌ها و استعدادهای فرد. در جریان مشاوره تلاش می‌شود تا هماهنگی و تناسب بین این دو دسته اطلاعات مشخص شود و تعیین گردد تا چه اندازه شرایط مربوط به یک حرفه با توانایی‌ها و ویژگی‌های فرد سازگاری دارد. با توجه به ارائه این مشاوره‌ها باید بررسی گردد که آیا با توجه به هزینه‌هایی که در این حوزه انجام شده است، تا کنون ارائه این مشاوره‌ها اثربخش بوده است یا خیر. در این راستا، این پژوهش با توجه به اهمیت مسئله اشتغال و ارائه مشاوره‌های مربوط به آن از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره)، در نظر دارد تا تأثیر ارائه مشاوره‌های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجو را مورد ارزیابی قرار دهد. نگرش به عنوان یکی از مهم‌ترین جنبه‌های رفتار در شکل‌گیری مقوله کارآفرینی مهم و تأثیرگذار است (رادهامبو، ۲۰۱۶). متغیر نگرش در خصوص رفتار یک متغیر فردی و شخصی است که طی آن رفتار از دیدگاه خود فرد ارزیابی می‌شود. بکارگیری نگرش در تحقیقات کارآفرینی بدین صورت است که از نظر شخص کارآفرین، تا چه اندازه ایجاد کسب و کار جدید جذاب به نظر می‌آید. نگرش‌ها به عنوان بهترین وسیله و توصیف‌کننده برای اقدام به کارآفرینی بیان شده‌اند و عقیده بر این است که داشتن نگرش‌های خاص به فعالیت بیشتر در زمینه کارآفرینی منجر خواهد شد و می‌توان به صرف داشتن این نگرش‌های خاص از کارآفرینان انتظار بروز اعمال کارآفرینانه را داشت (شفیعی، ۱۴۰۱: ۵۹). همچنین عملکرد به عنوان یک ساختار پیچیده و چندوجهی در نظر گرفته می‌شود که در زمان‌های مختلف ممکن است با نتایج مالی، رشد فروش، رضایت مشتری یا توسعه محصول جدید همراه باشد (رضائی‌نسب، ۱۴۰۲: ۲۳). نوردکوویست (۲۰۱۰) عملکرد کارآفرینانه را شامل نوآوری، تجدید و تکرار، ایجاد کسب و کار مخاطره‌آمیز جدید و موفقیت اجتماعی می‌داند (کلرد، ۱۴۰۰: ۲۲۵). با توجه به مطالب یادشده و آمارهای ارائه شده در خصوص میزان اشتغال از سوی کمیته امداد امام خمینی (ره)، و همچنین هزینه‌ها و تلاش‌های صورت گرفته در خصوص آموزش و مشاوره‌های شغلی، باید اذعان نمود که مشاوره‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر، آیا اثربخش بوده‌اند یا خیر. چرا که هر ساله هزینه‌های بالایی در حوزه اشتغال و

آموزش و مشاوره‌های مربوط به آن صورت می‌گیرد و بی‌تردید بدون مطالعه اثربخشی این مشاوره‌ها، نمی‌توان از کارایی آن اطمینان حاصل نمود. بر این اساس، این پژوهش درصدد است تا به بررسی تأثیر مشاوره‌های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران پرداخته و به این سوال کلی پاسخ دهد که آیا مشاوره‌های شغلی بر نگرش و بهبود عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران تأثیر داشته است؟

## ۲. مبانی نظری پژوهش

انتخاب شغل یکی از دغدغه‌های اصلی و مهم در زندگی هر فرد است که بخش عظیمی از هویت فرد با آن معنا پیدا می‌کند و ماهیتی پیوسته و تکاملی دارد (کریمی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۳۳). اشتغال از جمله موضوعات اساسی در اقتصاد هر کشور است و آمار اشتغال بالا به عنوان یکی از شاخص‌های مهم توسعه‌یافتگی جوامع به شمار می‌رود. دسترسی عادلانه افراد به فرصت‌های شغلی، بر متغیرهای اجتماعی مانند مشارکت عمومی در بازار کار، عدالت اجتماعی و فقر تأثیرگذار است (لایقی پور، ۱۴۰۰: ۱). آثار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی اشتغال باعث شده است که سیاست‌گذاران و سیاستمداران به آن اهمیت ویژه‌ای قائل شوند (خداپناه و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۷۷). با این حال، اوضاع اشتغال در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، مناسب نیست و نرخ بیکاری کشور بالا است (خداپناه و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۷۷). شغل به فعالیت‌های منظم گفته می‌شود که در ازای دریافت پول انجام می‌شود و شامل مجموعه‌ای از وظایف و فعالیت‌هاست که برای یک واحد اقتصادی انجام می‌گیرد (اسماعیلی، ۱۴۰۲: ۲). اولین فعالیت‌های مشاوره شغلی توسط فرانک پارسونز در سال ۱۹۰۹ با واژه راهنمایی فعالیت‌های هدفمند آغاز شد و او به عنوان پدر جنبش راهنمای حرفه‌ای شناخته می‌شود. در طول جنگ جهانی اول، آزمون‌های آرمی آلفا و بتا برای استعدادیابی افرادی که در جنگ شرکت می‌کردند، به کار رفت. پس از جنگ، این آزمون‌ها به صنایع راه یافت و توجه به انگیزش شغلی افزایش یافت. جنبش ارزیابی و آزمون‌سازی در مشاغل از اواخر قرن ۱۹ و با ارائه آزمون‌های روانی آغاز شد (اکبرنژاد، ۱۳۹۲: ۷۶).

۲-۱. مشاوره شغلی: مشاوره شغلی فرآیندی است که به فرد کمک می‌کند تا شغل مناسبی را انتخاب کرده و برای آن آماده شود. این فرآیند شامل شناسایی استعدادها، رغبت‌ها و محدودیت‌های فرد و آگاهی از ویژگی‌های مشاغل مختلف است (جعفری و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۲). سوپر (۱۹۵۷) مشاوره شغلی را فرآیند مستمر و پیوسته‌ای می‌داند که به فرد کمک می‌کند تا شغل مناسبی را انتخاب کرده و به آن مشغول شود. هدف مشاوره شغلی رشد و توانمندسازی فرد در کشف فرصت‌های شغلی مناسب است (لایقی پور، ۱۴۰۰: ۳). مشاوره شغلی به افراد کمک می‌کند تا نیازهای خود را درک کنند و از فرصت‌های شغلی موجود آگاه شوند. این فرآیند شامل توانمندسازی افراد برای برنامه‌ریزی شغلی مستقل و تصمیم‌گیری در زمان‌های بحران است (حاجی محمدرضایی و همکاران، ۱۴۰۰: ۶۵). مشاوره شغلی به افراد کمک می‌کند تا توانمندی‌های خود را شناسایی کنند و فرصت‌های شغلی مناسب را بیابند (ساویکاس، ۲۰۱۹).

### ۳. پیشینه پژوهش

کاشی (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان "اثر بخشی کارگاه‌های راهنمایی شغلی بر خودکارآمدی شغلی، انتظارات نتیجه و اهداف شغلی نوجوانان" به بررسی تأثیر کارگاه‌های راهنمایی شغلی بر تغییرات در خودکارآمدی شغلی و اهداف شغلی ۴۷ دانش‌آموز دبیرستانی پرداخت. نتایج نشان داد که مداخله راهنمایی شغلی باعث بهبود قابل توجهی در خودکارآمدی شغلی و اهداف شغلی شرکت‌کنندگان شده است، اگرچه تغییرات در انتظارات نتیجه معنادار نبود. کاسوکیا (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان "تأثیر مشاوره شغلی بر عملکرد کارکنان شرکت آب و فاضلاب مورنگا با مسئولیت محدود" از طرح تحقیق توصیفی پیمایشی استفاده کرد. نتایج نشان داد که مشاوره شغلی به طور مثبت بر عملکرد کارکنان تأثیر گذاشته است. آویلانوزا (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان "تأثیر برنامه آموزش کارآفرینی بر نگرش به راه‌اندازی کسب و کار، مطلوبیت کارآفرینی، شایستگی و قصد" به بررسی تأثیر آموزش کارآفرینی بر نگرش دانش‌آموزان پرداخت. یافته‌ها نشان داد که این برنامه تأثیر بسزایی بر نگرش و قصد کارآفرینی دانش‌آموزان داشته است. جین (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان "اثر راهنمایی شغلی و مشاوره بر توسعه حرفه‌ای دانش‌آموزان" به تأثیر مثبت راهنمایی شغلی و مشاوره بر توسعه حرفه‌ای دانش‌آموزان تأکید داشته است. حسینی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان "تأثیر مشاوره شغلی بر بهبود عملکرد و رشد شغلی معلمان" به بررسی تأثیرات مشاوره شغلی بر انگیزه، مهارت‌های تدریس، خودآگاهی و رضایت شغلی معلمان پرداخت. روش تحقیق شامل مصاحبه و پرسشنامه بود و نتایج نشان داد که مشاوره شغلی می‌تواند بهبود قابل توجهی در این جنبه‌ها ایجاد کند. سهرابیان (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان "تأثیر مشاوره شغلی بر افزایش انگیزه کارآفرینی در جوانان عضو مراکز کارآفرینی شهر کرمانشاه" از روش شبه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون استفاده کرد. نتایج نشان داد که مشاوره شغلی بر افزایش انگیزه کارآفرینی جوانان تأثیر مثبت و معناداری داشته است. منصفی‌فر (۱۴۰۱) در مقاله‌ای به بررسی "نقش و جایگاه مشاوره شغلی مدارس در کارآفرینی دانش‌آموزان دوره متوسطه" پرداخت. نتایج نشان داد که مشاوره‌های شغلی می‌توانند تأثیر مثبتی بر کارآفرینی دانش‌آموزان داشته باشند. اسپهباری (۱۴۰۰) در پژوهش خود با عنوان "نقش آموزش‌های کارآفرینی در رشد خودکارآمدی و نگرش به کار دانشجویان" به بررسی تأثیر آموزش‌های کارآفرینی بر خودکارآمدی و نگرش دانشجویان پرداخت. نتایج نشان داد که آموزش‌های ارائه شده موجب رشد خودکارآمدی و نگرش مثبت به کارآفرینی در دانشجویان شده است.

### ۴. روش تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است. هدف اصلی آن بررسی تأثیر مشاوره شغلی بر جنبه‌های مختلف مانند خودکارآمدی شغلی، انگیزش و تصمیم‌گیری شغلی است. داده‌ها در این تحقیق از طریق ابزارهای کمی و کیفی جمع‌آوری شده است. ابزارهای مورد استفاده شامل پرسشنامه‌های ساختاریافته برای جمع‌آوری اطلاعات کمی و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته برای جمع‌آوری اطلاعات کیفی از مشارکت‌کنندگان است. این روش به پژوهشگر این امکان را می‌دهد تا نظرات و تجربیات عمیق‌تری را از افراد دریافت کند. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمودن فرضیات، با توجه به ساختار مفهومی پژوهش از روش معادلات ساختاری و از نرم افزار Lisrel استفاده شده است.

## ۵. یافته های تحقیق

در این بخش، یافته‌های تحقیق شامل اطلاعاتی درباره جنسیت، سطح تحصیلات، آزمون‌های آماری و تحلیل عاملی، همبستگی متغیرها و آزمون فرضیات مورد بررسی قرار می‌گیرد. هر قسمت به ترتیب به صورت منظم و واضح توضیح داده می‌شود تا به درک بهتر موضوع کمک نماید

جدول ۱- فراوانی گروه های جنسیتی

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
مرد	155	58%	58%
زن	110	42%	100%
جمع کل	265		

جدول ۱ فراوانی گروه‌های جنسیتی را نشان می‌دهد. از میان ۲۶۵ پاسخ‌دهنده، ۵۸ درصد مرد و ۴۲ درصد زن بوده‌اند. این اطلاعات نشان‌دهنده توزیع نسبتاً متوازن بین جنسیت‌ها است که می‌تواند بر جنبه‌های مختلف تحقیق تأثیر بگذارد.

جدول ۲- فراوانی گروه های تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
زیر دیپلم	40	15%	15%
دیپلم	133	50%	65%
فوق دیپلم و لیسانس	79	30%	95%
فوق لیسانس به بالا	13	5%	100%
جمع کل	265		

جدول ۲ به فراوانی گروه‌های تحصیلات اشاره دارد. نتایج نشان می‌دهد که ۱۵ درصد پاسخ‌دهندگان زیر دیپلم، ۵۰ درصد دیپلم، ۳۰ درصد فوق دیپلم و لیسانس و ۵ درصد فوق لیسانس به بالا دارند. این توزیع تحصیلی می‌تواند بر درک و تفسیر نتایج تحقیق تأثیرگذار باشد و نشان‌دهنده تنوع در سطح آموزش پاسخ‌دهندگان است.

### تحلیل عاملی و آزمون بارتلت

برای اطمینان از مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی، از آزمون بارتلت استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول ۵ نشان می‌دهد که عدد KMO برابر با ۰.۸۵۳ و سطح معنی‌داری آزمون بارتلت ۰.۰۰۰ است. با توجه به عدد KMO (بزرگتر از ۰.۷) و عدد معناداری آزمون بارتلت ( $> \text{sig } 0.05$ )، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که داده‌ها برای اجرای تحلیل عاملی مناسب هستند.

جدول ۳- آزمون KMO و بارتلت

KMO and Bartlett's Test		
.853	اندازه گیری کفایت نمونه گیری	
8252.322	خی دو	آزمون کرویت بارتلت
190	درجه آزادی	
.000	Sig.	

Total Variance Explained

Rotation Sums of Squared Loadings			Extraction Sums of Squared Loadings			Initial Eigenvalues			Component
Cumulative %	% of Variance	Total	Cumulative %	% of Variance	Total	Cumulative %	% of Variance	Total	
40.780	40.780	8.156	54.353	54.353	10.871	54.353	54.353	10.871	1
62.216	21.436	4.287	71.998	17.645	3.529	71.998	17.645	3.529	2
83.628	21.412	4.282	83.628	11.629	2.326	83.628	11.629	2.326	3
						87.523	3.895	.779	4
						89.434	1.911	.382	5
						91.251	1.817	.363	6
						92.953	1.702	.340	7
						94.468	1.515	.303	8
						95.548	1.080	.216	9
						96.463	.915	.183	10
						97.154	.691	.138	11
						97.705	.551	.110	12
						98.225	.521	.104	13
						98.661	.436	.087	14
						99.034	.372	.074	15
						99.391	.358	.072	16
						99.668	.277	.055	17
						99.872	.203	.041	18
						99.942	.070	.014	19
						100.000	.058	.012	20

Extraction Method: Principal Component Analysis.

جدول ۴- واریانس تبیین شده

به طور کلی، جدول ۵ نشان‌دهنده این است که عوامل شناسایی شده توانایی بالایی در تبیین واریانس داده‌ها دارند و استفاده از این عوامل در تحلیل‌های بعدی می‌تواند به درک بهتری از ساختار و روابط میان متغیرها کمک کند. این نشان‌دهنده این است که سؤالات موجود در پرسشنامه به خوبی طراحی شده‌اند و توانایی بالایی در اندازه‌گیری ابعاد مختلف موضوع مورد تحقیق دارند.

#### جدول ۵- آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	علامت اختصاری	تعداد مشاهده	کمترین	بیشترین	میانگین		انحراف معیار	واریانس
					آماره	خطای معیار		
مشاوره شغلی	A	265	1.00	5.00	3.6023	.06450	1.05003	1.103
نگرش کارآفرینان	B	265	1.00	5.00	3.5804	.05954	.96918	.939
بهبود عملکرد کارآفرینان	C	265	1.00	5.00	3.3491	.07248	1.17989	1.392

جدول ۶ آمار توصیفی متغیرهای تحقیق را ارائه می‌دهد. برای متغیر مشاوره شغلی (A)، مینیمم ۱، ماکزیمم ۵، میانگین ۳.۶۰۲۳ و انحراف معیار ۱.۰۵۰۰۳ است. برای متغیر نگرش کارآفرینان (B)، مینیمم ۱، ماکزیمم ۵، میانگین ۳.۵۸۰۴ و انحراف معیار ۰.۹۶۹۱۸ است. همچنین برای متغیر بهبود عملکرد کارآفرینان، مینیمم ۱، ماکزیمم ۵، میانگین ۳.۳۴۹۱ و انحراف معیار ۱.۱۷۹۸۹ است. این آمار می‌تواند به تحلیل و تفسیر بهتر نتایج کمک کند.

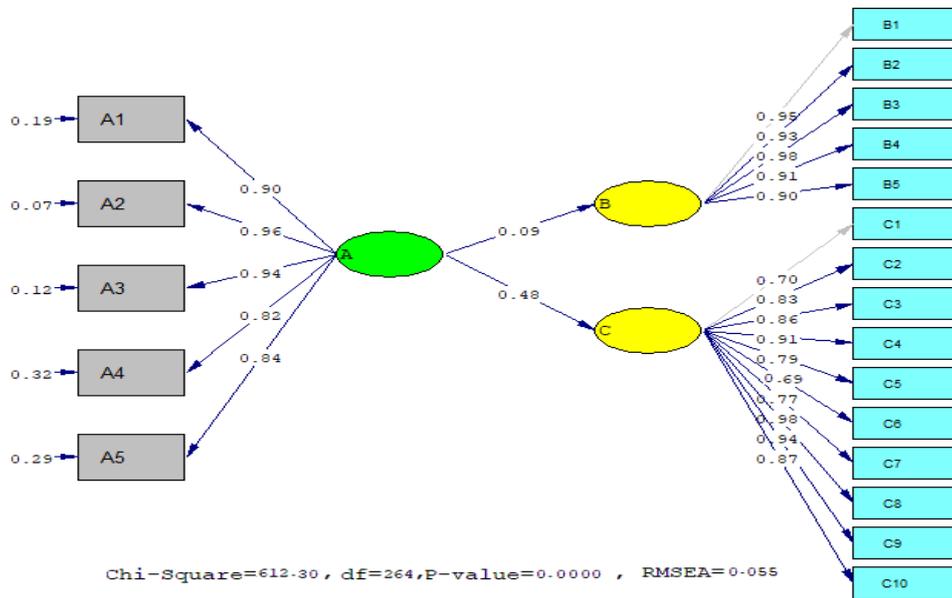
#### ۵-۱. همبستگی متغیرهای پژوهش:

جدول ۷ ماتریس همبستگی بین متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد. با توجه به سطح معنی‌داری ( $sig < 0.01$  و  $sig < 0.05$ ) همبستگی‌های معنادار بین متغیرهای پنهان وجود دارد. برای مثال، همبستگی بین متغیر مشاوره شغلی و نگرش کارآفرینان ۰.۴۰۳ و بین مشاوره شغلی و بهبود عملکرد کارآفرینان ۰.۵۱۵ است که نشان‌دهنده وجود ارتباط مثبت و معنادار بین این متغیرها می‌باشد.

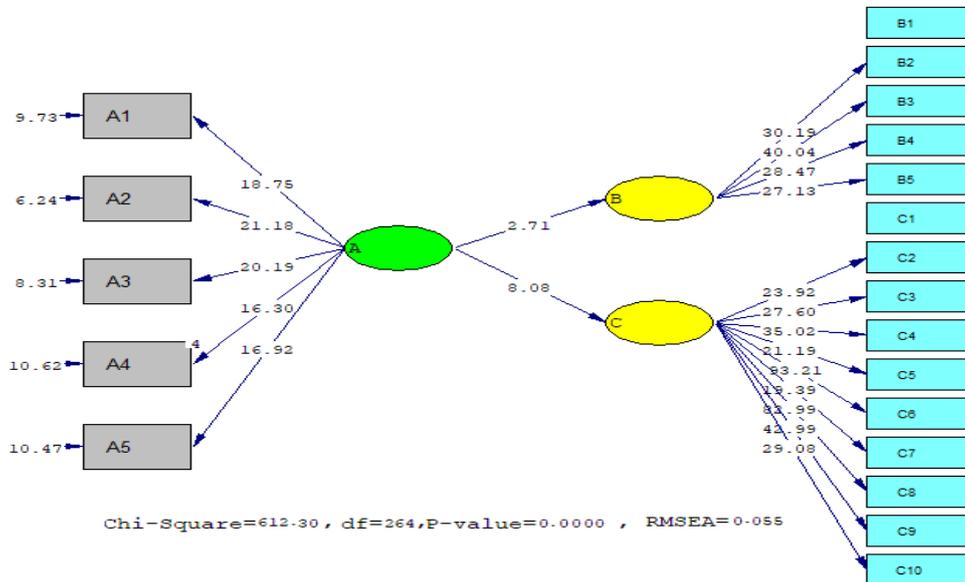
#### جدول ۶- ماتریس همبستگی بین متغیرهای تحقیق

C	B	A		
		1	Pearson Correlation	A
			Sig. (2-tailed)	
		265	N	
	1	.403**	Pearson Correlation	B
		.000	Sig. (2-tailed)	
	265	265	N	
1	.339**	.515**	Pearson Correlation	C
	.000	.000	Sig. (2-tailed)	
265	265	265	N	

\*\* . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).



شکل ۱- مدل ساختاری تحقیق در حالت استاندارد



شکل ۲- مدل ساختاری تحقیق در حالت معناداری

برای برآورد مدل از روش حداکثر احتمال و به منظور بررسی برازش مدل از شاخص نسبت مجذور خی دو بر درجه آزادی  $(\frac{x^2}{df})$ ، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص برازندگی (GFI)، شاخص تعدیل برازندگی (AGFI)، شاخص نرم شده برازندگی (NFI)، شاخص نرم نشده برازندگی (NNFI)، خطای ریشه میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) استفاده شد.

جدول ۷- نتایج حاصل از بررسی نیکویی برازش مدل ساختاری تحقیق

شاخص برازش	دامنه مورد قبول	مقدار	نتیجه
$\frac{x^2}{df}$ (شاخص نسبت مجذور خی دو بر درجه آزادی)	< ۳	2.319	مناسب
CFI (شاخص برازش تطبیقی)	> ۰.۹	0.95	مناسب
GFI (شاخص برازندگی)	> ۰.۹	0.94	مناسب
AGFI (شاخص تعدیل برازندگی)	> ۰.۹	0.97	مناسب
NFI (شاخص نرم شده برازندگی)	> ۰.۹	0.97	مناسب
NNFI (شاخص نرم نشده برازندگی)	> ۰.۹	0.94	مناسب
RMSEA (خطای ریشه میانگین مجذورات تقریب)	< ۰.۰۸	0.055	مناسب

نتایج بررسی شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری پژوهش که در جدول شماره ۷ آمده است، نشان‌دهنده برازش مدل است، چرا که میزان کمتر از ۰.۰۸ RMSEA نشانگر برازش قابل قبول مدل ساختاری است. همچنین مقادیر CFI، GFI، AGFI، NFI، NNFI همگی بالاتر از ۰/۹ هستند.

در جدول زیر ضرایب مسیر و معناداری بین متغیرهای پژوهش آمده است. همانطور که مشاهده می‌شود، ضرایب مسیر برای ۲ رابطه، در سطح ۰/۰۵ (t بزرگتر از ۱/۹۶ و t کوچکتر از -۱/۹۶) معنادار بدست آمده است.

جدول شماره ۸- اولویت (رتبه) تاثیر مشاوره های شغلی بر نگرش و عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته

امداد امام خمینی (ره)

رتبه	میانگین رتبه	تاثیر مشاوره های شغلی بر نگرش و عملکرد کارآفرینان
1	2.06	مشاوره شغلی
2	2.05	نگرش کارآفرینان
3	1.89	بهبود عملکرد کارآفرینان

جدول شماره ۹- آماره آزمون (آزمون فریدمن)

معنی داری سطح	آزادی درجه	دو کای	نمونه حجم
0.020	2	7.826	265

با توجه به جدول فوق ستون سطح معنی داری  $Sig=0/020$  کوچکتر از  $(\alpha = 5\%)$  یعنی  $(sig < \alpha)$  بنابراین فرض  $H_0$  رد و فرض  $H_1$  تأیید می‌شود و رتبه‌ی هر یک از موانع و مشکلات در جدول ۴-۱۴ مشاهده می‌شود

## ۶. نتیجه گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که مشاوره‌های شغلی تأثیر مثبت و معناداری بر نگرش و عملکرد کارآفرینان مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران دارد. به‌خصوص، استفاده از مشاوره‌های شغلی منجر به بهبود نگرش کارآفرینان شده و این بهبود به وضوح در عملکرد آن‌ها نیز مشاهده می‌شود. به‌طور خاص، تأثیر مشاوره‌های شغلی بر نگرش کارآفرینان بیشتر از تأثیر آن بر عملکرد بوده است. این یافته‌ها نشان‌دهنده اهمیت مشاوره‌های شغلی در تقویت نگرش‌های مثبت نسبت به کارآفرینی و بهبود عملکرد در زمینه‌های شغلی است. این نتایج با پژوهش‌های پیشین در زمینه تأثیر مشاوره شغلی و کارگاه‌های راهنمایی شغلی بر بهبود نگرش و عملکرد در گروه‌های مختلف همخوانی دارد. به عنوان مثال، پژوهش پیشینه‌گاشی (۲۰۲۳) به بررسی تأثیر کارگاه‌های راهنمایی شغلی بر خودکارآمدی شغلی و اهداف شغلی ۴۷ دانش‌آموز دبیرستانی پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان داده که مداخله راهنمایی شغلی باعث بهبود قابل توجهی در خودکارآمدی شغلی و اهداف شغلی شرکت‌کنندگان شده است، که مشابه یافته‌های تحقیق ما است. همچنین، کاسوکیا (۲۰۲۲) در پژوهشی تأثیر مشاوره شغلی بر عملکرد کارکنان شرکت آب و فاضلاب مورنگا را بررسی کرده و نتایج نشان داده که مشاوره شغلی به‌طور مثبت بر عملکرد کارکنان تأثیر گذاشته است. در همین راستا، آویلانوza (۲۰۲۰) به تأثیر برنامه آموزش کارآفرینی بر نگرش دانش‌آموزان پرداخته و یافته‌ها نشان می‌دهد که این برنامه تأثیر بسزایی بر نگرش و قصد کارآفرینی دانش‌آموزان داشته است. حسینی (۱۴۰۲) نیز تأثیر مشاوره شغلی بر بهبود عملکرد و رشد شغلی معلمان را بررسی کرده و نتایج نشان می‌دهد که مشاوره شغلی می‌تواند بهبود قابل توجهی در انگیزه و مهارت‌های تدریس ایجاد کند. سهرابیان (۱۴۰۱) به تأثیر مشاوره شغلی بر افزایش انگیزه کارآفرینی جوانان پرداخته و نتایج نشان می‌دهد که مشاوره شغلی تأثیر مثبت و معناداری بر انگیزه کارآفرینی جوانان داشته است. در نهایت، اسپهباری (۱۴۰۰) به بررسی نقش آموزش‌های کارآفرینی در رشد خودکارآمدی و نگرش به کار دانشجویان پرداخته و نتایج نشان می‌دهد که آموزش‌های ارائه شده موجب رشد خودکارآمدی و نگرش مثبت به کارآفرینی در دانشجویان شده است. به‌طور کلی، نتایج تحقیق حاضر با پژوهش‌های پیشین در زمینه تأثیر مشاوره شغلی بر نگرش و عملکرد افراد در گروه‌های مختلف همخوانی دارد و نشان‌دهنده اهمیت مشاوره‌های شغلی در بهبود نگرش‌های مثبت و عملکرد کارآفرینان است. این یافته‌ها بیانگر این است که با ارائه مشاوره‌های شغلی مؤثر و مناسب، می‌توان به توسعه فردی و شغلی مددجویان کمک کرده و زمینه‌های موفقیت آن‌ها را در عرصه کارآفرینی تقویت نمود. بنابراین، توجه به مشاوره شغلی به عنوان یک ابزار کلیدی در بهبود نگرش و عملکرد کارآفرینان ضروری است.

## ۷. پیشنهادات

۱. تقویت برنامه‌های مشاوره شغلی: برگزاری منظم کارگاه‌های آموزشی و مشاوره‌های فردی و گروهی.
۲. ایجاد پایگاه داده مشاوره‌ای: تشکیل لیستی از مشاوران با تجربه در زمینه کارآفرینی.
۳. آموزش مهارت‌های مشاوره‌ای: برگزاری دوره‌های آموزشی برای ارتقاء مهارت‌های مشاوران.
۴. ایجاد سیستم‌های ارزیابی: توسعه ابزارهای ارزیابی برای سنجش تأثیر مشاوره‌ها.
۵. پیگیری مداوم مددجویان: انجام پیگیری بعد از مشاوره برای حمایت مستمر.
۶. ایجاد شبکه‌های ارتباطی: ترویج تشکیل شبکه‌های حمایتی میان کارآفرینان.
۷. همکاری با سازمان‌ها و نهادهای محلی: ایجاد همکاری‌های مؤثر برای تأمین منابع.
۸. شناسایی نیازهای ویژه: تحقیق برای شناسایی چالش‌های خاص مددجویان.
۹. پیشنهاد مشاوره‌های تخصصی: ارائه مشاوره در زمینه‌های خاص مانند مدیریت مالی.

## منابع:

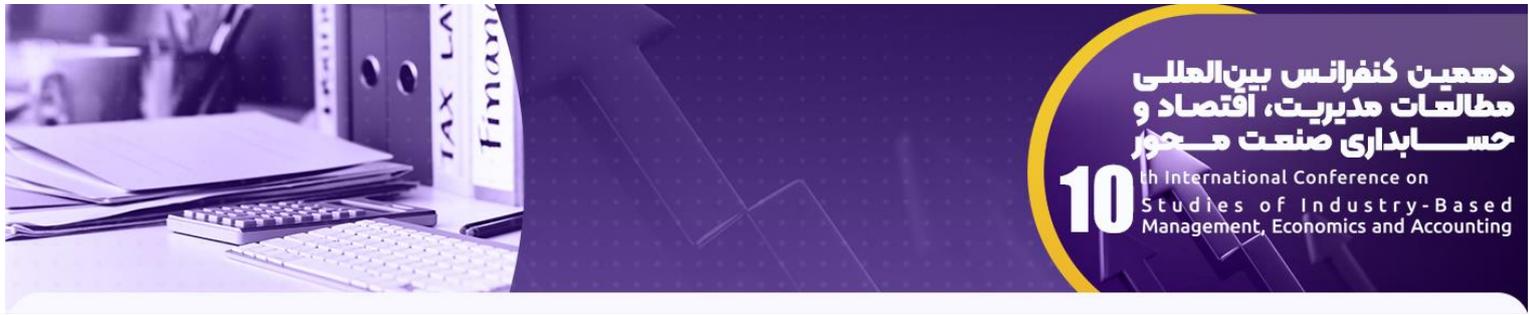
۱. اسپهباری، لیلیا. (۱۴۰۰). نقش آموزش‌های کارآفرینی در رشد خودکارآمدی و نگرش به کار دانشجویان، فصلنامه رشد کارآفرینی و آموزش عالی، ۳(۱)، ۲۲-۳۸.
۲. اسماعیلی، صدرا. (۱۴۰۲). بررسی نقش مشاوره شغلی در کارآفرینی و توسعه مشاغل خانگی، ارائه شده در اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش.
۳. حاجی محمدرضایی، مانا. زرغام، مجید، شفیق آبادی. عبدالله. (۱۴۰۰). اثربخشی مشاوره مسیر شغلی مبتنی بر امید بر انطباق‌پذیری مسیر شغلی. فصلنامه سلامت اجتماعی. ۹(۱): ۶۴-۷۲.
۴. اقبالی، پروانه، امید، مریم و میردامادی، سیدمهدی. (۱۴۰۱). بررسی صلاحیت‌های کارآفرینی کشاورزی بر امنیت غذایی خانوارهای روستایی بخش ماهی دشت، استان کرمانشاه، راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی، ۹(۱۷)، ۱۵-۲۵.
۵. باقری، معصومه. (۱۴۰۱). مدلسازی ساختاری عوامل تاثیرگذار بر نگرش به کارآفرینی در میان دانش‌آموزان شهر کارون، ارائه شده در دهمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی.
۶. باقری، مهدیه. (۱۳۹۷). تحلیل نقاط ضعف، قوت، تهدید و فرصت طرح‌های اشتغالزای کمیته امداد امام خمینی (ره) در استان گلستان، نشریه کارآفرینی در کشاورزی، ۵(۳)، ۵۱-۶۶.

۷. جعفری، طیبه. (۱۳۹۹). طراحی شاخص های ارزیابی عملکرد مدیران سازمان بازرسی کل کشور با رویکرد مشاوره شغلی، فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، ۱۲(۴۳)، ۹-۳۲.
۸. جلیلیان، نسرين، محمدی، یاسر. (۱۴۰۱). نقش تسهیلات کمیته امداد امام خمینی (ره) بر معیشت پایدار زنان روستایی سرپرست خانوار در استان کرمانشاه، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۱۱(۴۱)، ۱۲۳-۱۳۸.
۹. خدایانه. مسعود. معتمدی. محمد علی و هیبت اله پور. زهرا. (۱۴۰۲). تحلیل و واکاوی الگوی راهبردی شغلی کمیته امداد امام خمینی(ره). نشریه علمی توانمندسازی و محرومی تزدایی. ۱(۲): ۱۷۷-۲۱۲.
۱۰. رضائی نسب، فرشته. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر تجربه کارآفرینانه و جهتگیری کارآفرینانه بر عملکرد کارآفرینی با نقش میانجی سوگیری شناختی، مجله پژوهش های کارآفرینی و نوآوری، ۲(۱)، ۲۰-۲۸.
۱۱. سهرابیان، میلاد. (۱۴۰۱). تأثیر مشاوره شغلی بر افزایش انگیزه کارآفرینی در جوانان عضو مراکز کاریابی شهر کرمانشاه، ارائه شده در مشاوره شغلی بر افزایش انگیزه کارآفرینی در جوانان عضو مراکز کاریابی شهر کرمانشاه.
۱۲. شفیعی، ساناز. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی و جهتگیری نگرش کارآفرینانه بر قصد کارآفرینی
۱۳. کریمی قرطمانی. ملیحه، عابدی، محمدرضا، نیلفروشان، پریسا. (۱۴۰۰). مقایسه تأثیر آموزش رویکرد شخصیت شغلی و مشاوره ساخت مسیر شغلی بر انطباق پذیری مسیر شغلی کودکان از دیدگاه طراحی زندگی. فصلنامه علمی - پژوهشی روانشناسی کاربردی. ۱۵(۴): ۱۳۱-۱۵۵.
۱۴. گلرد، پروانه. (۱۴۰۰). خودکارآمدی و رابطه آن با عملکرد کارآفرینان ایرانی با در نظر گرفتن پیچیدگی هدف و ویژگی خودکنترلی، فصلنامه مدیریت منابع در نیروی انتظامی، ۹(۳)، ۲۲۰-۲۴۶.
۱۵. گلرد، پروانه. (۱۴۰۰). خودکارآمدی و رابطه آن با عملکرد کارآفرینان ایرانی با در نظر گرفتن پیچیدگی هدف و ویژگی خودکنترلی، فصلنامه مدیریت منابع در نیروی انتظامی، ۹(۳)، ۲۲۰-۲۴۶.
۱۶. لایقی پور، حیات. (۱۴۰۰). عوامل مؤثر بر نقش مشاوره شغلی در بازار کار، ارائه شده در دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و صنعت.
۱۷. منصفی فر، فاطمه. (۱۴۰۱). نقش و جایگاه مشاوره شغلی مدارس در کارآفرینی دانش آموزان دوره متوسطه، ارائه شده در دومین همایش ملی ایده های کاربردی در علوم تربیتی، روانشناسی و مطالعات فرهنگی.

18. Avillanoza,R.(2020).Effect of Entrepreneurship Education Program to Attitudes Toward Starting a Business, Entrepreneurial Desirability, Competence, and Intention, International Review of Management and Business Research,9(4).87-94.

19. Gashi,L.(2023). Effectiveness of career guidance workshops on the career self-efficacy, outcome expectations, and career goals of adolescents: an intervention study, International Journal of Adolescence and Youth, 28(1).

20. Jiang, X. Wang. J. Lu, Y. Jiang, H., & Li, M. (2019). Self-efficacy-focused education in persons with diabetes: a systematic review and meta-analysis. Psychology research and behavior management, 12, 67.



21. Kathukya,C.(2022). Effect of Career Counselling on Employee Performance in Murang'a Water and Sanitation Company Limited, International Journal of Management and Humanities,8(8), 12-20